

ศักยภาพการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของความเชื่อและความศรัทธาทางจิตวิญญาณ :

องค์ท้าวเวสสุวรรณในจังหวัดสุพรรณบุรี

Tourism potential based on beliefs and spiritual faith in Lord

Thao Wessuwan in Suphanburi Province

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงความเชื่อและความศรัทธาทางจิตวิญญาณขององค์ท้าวเวสสุวรรณในจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงความเชื่อและความศรัทธาทางจิตวิญญาณ งานวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่ประดิษฐานองค์ท้าวเวสสุวรรณในเส้นทางสุพรรณบุรี-ชัยนาท จำนวน 400 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ผลโดยการหาความถี่ ร้อยละ

ผลจากการศึกษาพบว่า ศักยภาพการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของความเชื่อและความศรัทธาทางจิตวิญญาณที่มีต่อองค์ท้าวเวสสุวรรณในจังหวัดสุพรรณบุรีมีศักยภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพบว่า ศักยภาพทางการท่องเที่ยวในด้านความมีชื่อเสียง มีศักยภาพอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ด้านความสะดวกในการเข้าถึง ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว มีศักยภาพอยู่ในระดับมาก สิ่งที่ควรได้รับการพัฒนาได้แก่ ป้ายแนะนำแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงอื่น ป้ายบอกทางเพื่อเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ได้แก่ ห้องสุขาสำหรับผู้พิการ ที่นั่ง ควรมีการเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัย จุดบริการนักท่องเที่ยว ป้ายสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว และป้ายประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นปัจจุบัน

คำสำคัญ: ศักยภาพ ความเชื่อ ความศรัทธา องค์ท้าวเวสสุวรรณ

Abstract

The purposes of this research are to study the potential of belief tourism and spiritual faith of Lord Thao Wessuwan in Suphanburi province and to propose guidelines for developing the potential of faith tourism and spiritual faith. This research is a quantitative research that the population and sample are tourists traveling to the tourist attractions where Lord Thao Wessuwan is enshrined on the Suphanburi-Chainat route, totaling 400 people through the use of the purposive sample selection method. The research tool was a questionnaire and the results were analyzed by finding frequencies and percent. The results of the study found that Tourism potential based on belief and spiritual faith in Lord Thao Wessuwan in Suphanburi province has the highest potential. It was found that tourism potential in terms of fame has the highest level of potential followed by ease of access, tourist attractions, physical environment and facilities. Restrictions on accommodating tourists has a high level of potential. The aspects that should be developed include: signs recommending other nearby tourist attractions, signs indicating directions to enter tourist attractions, facilities include disabled toilets and seating, security measures should be increased as well as tourist service point, informative signs in tourist attractions and signs promoting up-to-date information about tourist attractions.

Keywords: Potential, Belief, Spiritual faith, Thao Wessuwan

ความเป็นมาของปัญหา

การท่องเที่ยวมีความสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ภายหลังการเกิดโรคระบาดของเชื้อโรคโควิด 19 นักท่องเที่ยวมีการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ภายหลังในหลายๆ ประเทศได้มีการผ่อนคลายมาตรการควบคุมโรคระบาดในช่วงครึ่งปีหลังของปี 2565 จะพบว่า ในปี 2565 มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวน 11,153,026 คน และในปี 2566 จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็น 24,838,066 คน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2566) แม้จำนวนของนักท่องเที่ยวจะยังไม่มากเท่าก่อนช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด 19 แต่ก็แสดงให้เห็นแนวโน้มของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งก็ส่งผลดีต่อการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจมากขึ้นจากการสรุปสถานการณ์ทางการท่องเที่ยวพบว่า ตลาดท่องเที่ยวในช่วงเดือนเมษายน-มิถุนายน 2566 ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวโดยรวม 290,645 ล้านบาท และยังมีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่องคิดเป็นร้อยละ 75 (งานวิเคราะห์ตลาดต่างประเทศ กองกลยุทธ์การตลาด, 24 มิถุนายน 2566)

แต่ในขณะเดียวกันผลจากโรคระบาดก็ทำให้เกิดพฤติกรรมและรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม นักท่องเที่ยวมีการเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเองมากขึ้น เนื่องจากให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องของความปลอดภัยภายหลังสถานการณ์ของโรคระบาด รวมไปถึงมีแพลตฟอร์มและแอปพลิเคชันต่างๆ ที่หลากหลายเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้ด้วยตนเองได้มากขึ้น นอกจากนี้จากความเปราะบางจากสภาพจิตใจในปัจจุบัน อันเนื่องมาจากสภาพของเศรษฐกิจ สังคม การชะลอตัวทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในช่วงของการเกิดโรคระบาดนั้น ทำให้คนเกิดความเปราะบางทางด้านจิตใจ เพราะรู้สึกถึงความกังวลและไม่สบายใจ จึงแสวงหาที่พึ่งทางด้านจิตใจ เช่น การกราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ การบนบานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือการไปทำบุญไหว้พระตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อให้ตนเกิดความสบายใจ เกิดความหวัง ดังนั้นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นนั้น จึงเกิดจากความเชื่อและความศรัทธาที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา และความเชื่อของแต่ละบุคคล ทำให้เกิดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงจิตวิญญาณ (Spiritual Tourism) ขึ้น ซึ่งตลาดการท่องเที่ยวเชิงศรัทธามีมูลค่าสูงถึง 530,000 ล้านบาท และยังมีแนวโน้มว่าการท่องเที่ยวนี้จะมีการเติบโตเพิ่มขึ้น 10% ในทุกปี จนมีมูลค่ามากถึง 1,400,000 ล้านบาท ในปี 2573 (ลงทุนแมน, 2565)

จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นจังหวัดเมืองรองที่มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม และมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน จากหลักฐานทางโบราณคดี พบว่าสุพรรณบุรีมีอายุไม่น้อยกว่า 3,500-3,800 ปี โบราณวัตถุที่ขุดพบมีทั้งยุคหินใหม่ ยุคสัมฤทธิ์ ยุคเหล็ก และสืบทอดวัฒนธรรมต่อเนื่องมาตั้งแต่สมัยสุวรรณภูมิ พุทธัน อมราวดี ทวารวดี และศรีวิชัย (สำนักงานจังหวัดสุพรรณบุรี, 2565) ในปัจจุบันได้พัฒนาเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยว การศึกษา การกีฬา และได้รับการประกาศให้เป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านดนตรี ขององค์การศึกษาวិทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2566 อีกด้วย ด้วยความพร้อมและประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนานของจังหวัดสุพรรณบุรี จึงทำให้เกิดสถานที่ท่องเที่ยวทางด้านความเชื่อ ความศรัทธา และจิตวิญญาณ หลายแห่งในจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งรวมไปถึงความเชื่อในองค์ท้าวเวสสุวรรณด้วยเช่นกัน การนับถือท้าวเวสสุวรรณได้แพร่หลายเข้าสู่สังคมไทยพร้อมกับการรับอารยธรรมจากอินเดีย โดยพ่อค้าจากอินเดีย นำรูปเคารพท้าวเวสสุวรรณติดตัวมาด้วย โดยมีความเชื่อว่าเป็นเครื่องรางที่นำมา ซึ่งความมั่งคั่งและความเจริญรุ่งเรืองทางการค้า คติความเชื่อในการนับถือท้าวเวสสุวรรณในฐานะเทพแห่งความ มั่งคั่งสมบูรณ์ ท้าวเวสสุวรรณมีบทบาทในสังคมและวัฒนธรรมไทย โดยมีบทบาทใน 3 ฐานะ คือ ในฐานะโลกบาล ในฐานะเทพแห่งความมั่งคั่ง และในฐานะผู้พิทักษ์พระพุทธศาสนาและพุทธสถาน เช่น สร้างเป็นรูปเคารพขนาดใหญ่ในทำนวยืนอยู่ในตำแหน่งสองข้างของทางเข้าพุทธสถาน ซึ่งพบว่ามีรูปลักษณะ ทั้งที่ถูกต้องตามแบบแผนและปรับเปลี่ยนไปบ้างตามความคิดของผู้สร้าง ในส่วนของการบูชาจะมี แนวปฏิบัติที่เป็นไปตามความเชื่อของผู้เคารพนับถือท้าวเวสสุวรรณ (กิตติยวดี ชาญประโคน, 2565) ปัจจุบัน จังหวัดสุพรรณบุรีได้มีการนำรูปเคารพท้าวเวสสุวรรณ มาประดิษฐานที่วัดอยู่หลายแห่ง ประกอบกับมีผู้ศรัทธาเดินทางมาสักการะขอพร และก็ได้ตามคำขอจึงทำให้ผู้ศรัทธาต่างเดินทางเข้ามาในจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นจำนวนมากขึ้น จากสถิติพบว่า ในปี 2565 มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 60,660,003 คน และเพิ่มขึ้นในปี 2566 โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

80,014,719 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2566) และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากจังหวัดสุพรรณบุรีมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่หลากหลายรูปแบบ และอยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร ไม่ต้องใช้ระยะเวลาในการเดินทางยาวนาน ซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน แต่ถึงแม้จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องในจังหวัดสุพรรณบุรี แต่ก็พบว่าสุพรรณบุรี ยังคงถูกมองเป็นเมืองผ่านไปยังจังหวัดอื่น ๆ หรือเมืองแวะพักระหว่างทาง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัย เรื่อง ศักยภาพการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของความเชื่อและความศรัทธาทางจิตวิญญาณ : องค์ท้าวเวสสุวรรณในจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงความเชื่อและความศรัทธาองค์ท้าวเวสสุวรรณ ในจังหวัดสุพรรณบุรี
2. เสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงความเชื่อและความศรัทธาองค์ท้าวเวสสุวรรณในจังหวัดสุพรรณบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

งานวิจัย เรื่อง ศักยภาพการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของความเชื่อและความศรัทธาทางจิตวิญญาณ : องค์ท้าวเวสสุวรรณในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยศึกษาเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวได้แก่ ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ด้านความสะดวกในการเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว ด้านความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงความเชื่อและความศรัทธาทางจิตวิญญาณ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางความเชื่อและความศรัทธาทางจิตวิญญาณในเส้นทางสุพรรณบุรี-ชัยนาท ได้แก่ วัดเถรพลาย วัดพังม่วง วัดบางขวาง วัดบ้านทึง และวัดเดิมบาง จำนวน 400 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัย โดยสร้างข้อคำถามขึ้นมาจากแนวคิด ทฤษฎี ซึ่งประกอบไปด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา และภูมิสำเนา ใช้แบบสอบถามเป็นการตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงความเชื่อและความศรัทธาทางจิตวิญญาณองค์ท้าวเวสสุวรรณ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า(Rating scale) เกี่ยวกับศักยภาพทางการท่องเที่ยวในด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ด้านความสะดวกในการเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว และด้านความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน ซึ่งมีเกณฑ์การกำหนดของการประเมินเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความคิดเห็น

ความคิดเห็นระดับเห็นด้วยมากที่สุด
ความคิดเห็นระดับเห็นด้วยมาก
ความคิดเห็นระดับเห็นด้วยปานกลาง
ความคิดเห็นระดับเห็นด้วยน้อย
ความคิดเห็นระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด

ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกคำตอบ

มีน้ำหนักของคะแนนเท่ากับ 5
มีน้ำหนักของคะแนนเท่ากับ 4
มีน้ำหนักของคะแนนเท่ากับ 3
มีน้ำหนักของคะแนนเท่ากับ 2
มีน้ำหนักของคะแนนเท่ากับ 1

และเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยและระดับช่วงคะแนนดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 คะแนน	แปลความหมายว่า	มีศักยภาพอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 คะแนน	แปลความหมายว่า	มีศักยภาพอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 คะแนน	แปลความหมายว่า	มีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 คะแนน	แปลความหมายว่า	มีศักยภาพอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 คะแนน	แปลความหมายว่า	มีศักยภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะใช้แบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended มีจำนวน 1 ข้อ)
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้สร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมี ขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง หลักการและวิธีการสร้าง แบบสอบถามเพื่อการวิจัยและกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยให้มีความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์

3.2 ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร บทความ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางนำมาสร้างข้อคำถาม ในแบบสอบถาม

3.3 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามร่าง และตรวจสอบรายละเอียดความถูกต้องสมบูรณ์และความครอบคลุมของเนื้อหา และ นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ได้แก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

3.4 นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ได้ผ่านการแก้ไขและตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษา ไปทดสอบ (Try – Out) กับกลุ่มประชากรที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษาจำนวน 30 ชุดเพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยโปรแกรมทางสถิติ ได้เท่ากับ 0.916 และนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นปฐมภูมิจากนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และรวบรวมข้อมูลขั้นทุติยภูมิ จากแนวคิดทฤษฎี เอกสาร บทความวิชาการ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งมีการประมวลข้อมูลเป็นขั้นตอน หลังจากการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้มาเปลี่ยนแปลงเป็นรหัสตัวเลข (Code) แล้วบันทึกใส่เครื่องคอมพิวเตอร์ และเขียนโปรแกรมสั่งงานโดยใช้สถิติตามลำดับดังนี้

5.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตอบรายการ (Check list) ใช้วิธีหาค่าความถี่ (Frequency) และสรุปออกมาเป็นร้อยละ (Percentage)

5.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวด้านความเชื่อและจิตวิญญาณของนักท่องเที่ยวชาวเวสสุพรรณบุรี ลักษณะของแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: SD)

5.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยข้อคำถามเป็นปลายเปิด (Open-ended) ใช้วิเคราะห์เนื้อหาและเขียนออกมาเป็น ความถี่ (Frequency)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ศักยภาพการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของความเชื่อและความศรัทธาทางจิตวิญญาณที่มีต่อองค์ท้าวเวสสุพรรณบุรี คณะผู้วิจัยขอเสนอผลของการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า เป็นเพศหญิง จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 56.75 มีอายุอยู่ในช่วง 20-30 ปี จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 43.10 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 49.90

ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 37.30 มีรายได้ในช่วง 5,000-10,000 บาท จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 และมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 55.60

และขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงความเชื่อและความศรัทธาองค์ท้าวเวสสุวรรณ ในจังหวัดสุพรรณบุรี ใน 6 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพทางการท่องเที่ยวในด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ด้านความสะดวกในการเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว และด้านความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน สามารถนำเสนอได้ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยว

ศักยภาพการท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว	4.34	0.55	มากที่สุด
2. ด้านความสะดวกในการเข้าถึง	4.43	0.55	มากที่สุด
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	4.11	0.68	มาก
4. ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	4.32	0.56	มากที่สุด
5. ด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว	3.95	0.17	มาก
6. ด้านความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน	4.51	0.58	มากที่สุด
รวม	4.28	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ศักยภาพการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของความเชื่อความศรัทธาและจิตวิญญาณที่มีต่อองค์ท้าวเวสสุวรรณ ในจังหวัดสุพรรณบุรีในภาพรวม มีศักยภาพอยู่ในระดับสูงมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.28 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ศักยภาพการท่องเที่ยวในด้านความมีชื่อเสียง มีศักยภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.51 รองลงมาได้แก่ ด้านความสะดวกในการเข้าถึง มีค่าเฉลี่ย 4.43 ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 4.34 ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.32 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.11 และด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยวมีศักยภาพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละด้านจะสามารถสรุปได้ดังนี้

ศักยภาพการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของความเชื่อความศรัทธาและจิตวิญญาณที่มีต่อองค์ท้าวเวสสุวรรณในจังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวเห็นว่าสถานที่ที่มีความสำคัญทางศาสนา และมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน มากที่สุด รองลงมาได้แก่ มีคุณค่าต่อจิตใจ และมีสภาพภูมิทัศน์ที่สวยงาม

ศักยภาพการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของความเชื่อความศรัทธาและจิตวิญญาณที่มีต่อองค์ท้าวเวสสุวรรณในจังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว พบว่า การเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว ง่าย ไม่ซับซ้อน มากที่สุด รองลงมาคือ สภาพถนนหรือเส้นทางในการเดินทางมายังสถานที่ท่องเที่ยวมีความสะดวก และสามารถใช้ระบบนำทางผ่านแผนที่ออนไลน์ได้สะดวกและรวดเร็ว

ศักยภาพการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของความเชื่อความศรัทธาและจิตวิญญาณที่มีต่อองค์ท้าวเวสสุวรรณในจังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า จุดบริการ ดอกไม้ รูป เทียน มีความเหมาะสม ไม่แออัด เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ มีความชัดเจนของ ป้าย สัญลักษณ์ และประชาสัมพันธ์ และมีห้องสุขาเพียงพอต่อการให้บริการ

ศักยภาพการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของความเชื่อความศรัทธาและจิตวิญญาณที่มีต่อองค์ท้าวเวสสุวรรณในจังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ พบว่า สถานที่มีความสะอาด ไม่แออัด และมีอากาศถ่ายเทสะดวก มากที่สุด รองลงมาเห็นว่า มีมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และมีมาตรการความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินให้แก่นักท่องเที่ยว

ศักยภาพการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของความเชื่อความศรัทธาและจิตวิญญาณที่มีต่อองค์ท้าวเวสสุวรรณในจังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว พบว่า สถานที่ที่มีความพร้อมในด้านระบบสาธารณูปโภค อยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ มีพื้นที่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว และมีพื้นที่จอดรถที่เพียงพอต่อความต้องการ

ศักยภาพการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของความเชื่อความศรัทธาและจิตวิญญาณที่มีต่อองค์ท้าวเวสสุวรรณในจังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน พบว่า แหล่งท่องเที่ยวเป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียง อยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก รองลงมา เคยได้รับพรจากสิ่งที่เคยขอไว้ และหวังเป็นที่พึ่งทางจิตใจ

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงความเชื่อและความศรัทธาองค์ท้าวเวสสุวรรณในจังหวัดสุพรรณบุรี

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของความเชื่อความศรัทธาและจิตวิญญาณที่มีต่อองค์ท้าวเวสสุวรรณ ในรายชื่อของแต่ละรายด้านผู้วิจัยสามารถเสนอแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวได้ดังนี้

2.1 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ถนนสายหลักเส้นสุพรรณบุรี-ชัยนาท (ถนนหมายเลข 340) จึงทำให้การเดินทางเข้าถึงค่อนข้างสะดวก และสามารถเชื่อมโยงไปยังจังหวัดอื่น ๆ ได้ง่าย แต่ในแหล่งท่องเที่ยวควรมีป้ายแนะนำแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ บริเวณใกล้เคียง หรือแหล่งท่องเที่ยวที่มีองค์ท้าวเวสสุวรรณประดิษฐานอยู่ เพื่อจะให้นักท่องเที่ยวสามารถทราบได้ว่า นอกจากแหล่งท่องเที่ยวนี้แล้วยังมีจุดอื่นในเส้นทางอีกหรือไม่ที่จะสามารถแวะนมัสการได้ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจมาเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ต่อไป

2.2 ป้ายบอกทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวบางจุดยังไม่ชัดเจน ควรมีการเพิ่มป้ายบอกทางที่มีการประชาสัมพันธ์ร่วมด้วย

2.3 ควรมีการเพิ่มที่นั่ง ห้องสุขา และเพิ่มห้องสุขาสำหรับผู้พิการ และป้ายสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว

2.4 ด้านความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว สถานที่ควรมีป้ายแจ้งเตือนระวังสิ่งของสูญหายอย่างชัดเจน และควรมีเจ้าหน้าที่หรือกระบวนการในการดูแลความปลอดภัยและการควบคุมการสูญหายของรถของนักท่องเที่ยว

2.5 ควรมีมาตรการความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน เช่น ติดตั้งกล้องวงจรปิดในจุดต่าง ๆ

2.6 ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวและปรับปรุงข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวให้เป็นปัจจุบัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงความเชื่อและความศรัทธาทางจิตวิญญาณขององค์ท้าวเวสสุวรรณในจังหวัดสุพรรณบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 จากการศึกษาศักยภาพทางการท่องเที่ยวเชิงความเชื่อและความศรัทธาทางจิตวิญญาณขององค์ท้าวเวสสุวรรณในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ในเรื่องของสถานที่ที่มีความสำคัญทางศาสนา และมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด และมีศักยภาพทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิษฐา ใจเป็ง. (2565) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การท่องเที่ยวกับความเชื่อในเรื่องท้าวเวสสุวรรณของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษา วัดจุฬามณี ตำบลบางช้าง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งพบว่าสถานที่ที่มีความสำคัญทางศาสนามีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานและมีความศักดิ์สิทธิ์ มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด และมีศักยภาพทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมากเช่นกัน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงความเชื่อและความศรัทธาองค์ท้าวเวสสุวรรณ พบว่า ผลจากการศึกษาศักยภาพของการท่องเที่ยว สามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ป้ายแนะนำแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงอื่น ป้ายบอกทางเพื่อเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยว ห้องสุขาสำหรับผู้พิการ ที่นั่ง ควรมีการเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัย จุดบริการนักท่องเที่ยว ป้ายสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว และป้ายประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุษณีย์ ฝาสุข และสันติธร ภูริภักดี. (2560) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเสม็ดนางชี ตำบลคลองเคียน อำเภอดงทับฟ้า จังหวัดพิจิตร ซึ่งพบว่า การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

และสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ การเพิ่มจำนวนป้ายบอกทาง เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวให้สะดวก และป้ายสื่อความหมายแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความเข้าใจและรับรู้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548) ที่ได้ให้แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับศักยภาพทางการท่องเที่ยวไว้ว่า สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวที่ให้บริการนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่น้อยอย่างประทับใจ เพื่อให้นักท่องเที่ยวอยากจะทำท่องเที่ยววันขึ้น หรือกลับมาเที่ยวซ้ำในโอกาสหน้า ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกจะประกอบไปด้วย สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสิ่งก่อสร้างภายในอาคารและแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการบริการในแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัย และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านป้ายในแหล่งท่องเที่ยว

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถสรุปผลของการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ศักยภาพการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของความเชื่อและความศรัทธาทางจิตวิญญาณที่มีต่อองค์ท้าวเวสสุวรรณในจังหวัดสุพรรณบุรี มีศักยภาพอยู่ในระดับสูง เนื่องจากพื้นฐานเดิมของจังหวัดสุพรรณบุรี มีทุนทางด้านประวัติศาสตร์ ศาสนา และทรัพยากรทางด้านวัฒนธรรมที่หลากหลาย รวมไปถึงเป็นต้นกำเนิดเครื่องรางของขลัง และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ที่คนทั่วไปให้ความนับถือ ดังนั้นศักยภาพการท่องเที่ยวในด้านความมีชื่อเสียง จึงมีศักยภาพอยู่ในระดับมากที่สุด
2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงความเชื่อและความศรัทธาองค์ท้าวเวสสุวรรณ ควรพัฒนาในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ และการส่งเสริมในเรื่องของการรับรู้ให้กับนักท่องเที่ยวที่อยู่นอกพื้นที่เพื่อให้เกิดการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นกว่าคนในพื้นที่ นอกจากนี้ควรมีการร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการออกแบบโปรแกรมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับศาสนาและความเชื่อ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพทางการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรนำผลที่ได้จากงานวิจัยไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพทางด้านต่าง ๆ ในทุกมิติของแหล่งท่องเที่ยว
2. ควรจัดทำสื่อในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการรับรู้ และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น
3. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวร่วมกับชุมชน และจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้น่าสนใจและเป็นที่รู้จักมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงความเชื่อและความศรัทธาทางจิตวิญญาณ
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเชิงความเชื่อและความศรัทธาทางจิตวิญญาณ และเชื่อมโยงกับเส้นทางท่องเที่ยวอื่น ๆ ในจังหวัด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2023). สถิตินักท่องเที่ยว. <<http://www.mots.go.th>> (สืบค้นเมื่อ 7 ม.ค.2567).
- กิตติยวดี ชาญประโคน. (2560). ท้าวเวสสุวรรณในสังคมและวัฒนธรรมไทย. วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์. 36(2), 27-46.
- งานวิเคราะห์ตลาดต่างประเทศ กองกลยุทธ์การตลาด. (2566). สรุปสถานการณ์ท่องเที่ยวตลาดต่างประเทศ. <<https://tatreviewmagazine.com>> (สืบค้นเมื่อ 7 ม.ค.2567).
- จิราภรณ์ พรหมเทพ. (2565). ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงอาหารชุมชนอาจสามารถ จังหวัดนครพนม. วารสารวิจัยและพัฒนา จังหวัดนครพนม. 17(59), 30-40.
- ชนิษฐา ใจเป็ง. (2565). การท่องเที่ยวกับความเชื่อในเรื่องท้าวเวสสุวรรณของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษา วัดจุฬามณี ตำบลบางช้าง อำเภออัมพวา สมุทรสงคราม. วารสาร มจร.ทริภุชชัยปริทรรศน์. 6(2), 111-126.

- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ: เพรสแอนด์ดีไซน์.
- ลงทุนแมน. (2023). ท่องเที่ยวสายมู อาวุธใหม่ ท่องเที่ยวไทย. ลงทุนแมน. <<http://www.longtunman.com>> (สืบค้นเมื่อ 7 ม.ค. 2567).
- สำนักงานจังหวัดสุพรรณบุรี. (2023). ประวัติความเป็นมาจังหวัดสุพรรณบุรี. <[http://www. https://ww1.suphanburi.go.th.](http://www.https://ww1.suphanburi.go.th.)> (สืบค้นเมื่อ 7 ม.ค.2567).
- อุษณีย์ ผาสุก, สันติธร ภูริภักดี. (2560). การศึกษาศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเสมีคนางชี ตำบลคลองเคียน อำเภอดงหลวง จังหวัดพิจิตร. การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 9: ราชมงคลสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ยั่งยืนสู่ประเทศไทย 4.0 : สาขามนุษยศาสตร์ สังคมวิทยาและการศึกษา นครปฐม: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีรัตนโกสินทร์. 525-538.
- อรไท ครุฑเวช. (2565). เส้นทางท่องเที่ยวเชิงจิตวิญญาณเชื่อมโยงวิถีความเชื่อไทยในจังหวัดเชียงใหม่. วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน. 28(3), 1-19.